

ગઝલે-હિન્દ

ઉમદા ગઝલ કવ્વાલી

નો

બે મુલ ખજાનો

આવૂતી ૨ જી ૨૦૦૦

કીં. બે આના

છપાવી પ્રસિધ્ધ કર્તા

મણીલાલ આશિર્વાદ વ્યાસ

દુકાન ઠે. ગોપીપુરા આમલીરાની—સુરત

Reg. No.

ગઝલે-હિન્દ

જીસ્મે નામી શાયરોંકે કલામોંકા બે સુલ ખજાના (માયેને) ઉમદા ગઝલ, કવ્વાલીકા બડા મજમુઆ એકીઠા કીયા ગયા હય.

બહોતસા ફેરફારોંકે સાથ—

છપવાકે ઇજહાર કરનેવાલા.

બુકસેલર મણીલાલ ભાઈશંકર વ્યાસ.

ઠે૦ બેગમપુરા આમલીશેરી—સુરત.

સુરત બરાનપુરીભાગળ ભાજીવાળી પોળમાં આવેલા "શ્રી અનાવિલ બંધુ" પ્રીં. પ્રેસમાં ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઇ નાયકે છાપ્યું.

દુસરીબાર — મે. ૧૯૨૫

કીમત સીર્ફ દો આને.

“ જોગીકા બરન.”

ગઝલ-ર[illegible] જાન, અજમેર ૧૨૧૮૯

જોગીકા બરન હમને લીયા યારકી ખાતીર.

મસજીદમેં બને મુલ્લાં તો મંદરમેં પુંજારી
દરગાહોંમેં સજાદહ નશીબન કે ગુજારી
હર નગરીમેં ઢુંઢા કીયા બન બનકે ભીકારી.
કયા કયા ન કીયા મયને તેરે દીદારકી ખાતીર.–જોગીકા.

પંડીત ભી જફરદાભી સેયાને ભી બુલાએ
સયારે સનાસો કો ભી દીન અપને દીખાએ
હર અમીલો કામીલ સે વજીફે ભી પડાએ
કયા કયા ન જતન કર ચુકા દીદારકી ખાતીર–જોગીકા.

મજનું કી તરહ ફિરતા હું આવાર હસા બન બન
ઇશ આતશે હીજરાં મેં જલા જાતા હે તન મન
ઉસ બુત કી મોહબ્બતમેં બના શીકલે બરહમન
મોજુદ રંગે હય મેરી જુન્નાર કી ખાતીર–જોગીકા.

ના કુચ્છ મેં પાયા ન ઉસે બાગે અર્જ મેં
કઆબેમેં ભી ઢુંઢા ઉસે કાશીકે મકાં મેં
મસજીદ મેં મીલા ઔર ન મીલા કુએ બુતામેં
દર દર મંય ફિરા અપને ખરીદારકી ખાતીર–જોગીકા.

મુદ્દત સે દીલો જાંસે હું મંય શયદા તુમ્હારા
લીલ્લાહ બુઝા આતશે હીજરાં કા શરારા
બેચૈન હુવા જતા હું દીદાર કી ખાતીર–જોગીકા.

નઈ, ગઝલ—"મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે;"

મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે, ગમે હીજ્ર તો દગા ન જીનેમુઝે.
કાફલે વાલે સબ ગએ. મંય હાથ મલતા રહે ગયા,
જાન તડપતી રહે ગઈ—ઓર દીલ મચલતા રહે ગયા.
લીયા સાથ ન અપને કીસીને મુઝે. મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે,-૧
દેખીએ કીસ્મત મે લીખી હૈં જ્યારત યા નહીં,
દેખીએ રોઝે પે હજરત, બુલાતે હેં યા નહિં.
યોંહી સોચ હૈં બારા મહીને મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે,-૨
અય અજલ મત જાન લે, રહે, જાન બહોત મૂસ્કીલમેં હૈં,
જાન દુ રોઝે પે-રહે, અરમાન મેરે દીલમે હૈ,
કોઇ દીન અભી ઔર દે જીને મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે-૩

હીંદસે યા સાકીએ **કૌસર** ખુલા લીજે મુઝે.
એક પ્યાલા આબે **જમજમ** કા પીલા દીજે મુઝે,
પડે હીજમેં પીને ન આંસુ મુઝે,**મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે**-૪
યા **મોહંમદ મુસ્તફા** તકસીન તો કીજે મેરી,
આતીશે ફુરકત મે જલતા હું. ખબર લીજે મેરી,
લગ ગએ મૌતકે આને પસીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે**-૫
ફીકરે દુન્યા સેંકડો હંય. એક **હશરતે** દીદારહૈ,
મય **મુસાફીર** હું અકેલા તેરિ મદદ દરકાર હૈ,
કોઇ રાહમેં લુંટે ન છીને મુઝે **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે**-૬
માર ડાલા ઇસ વતન ને, ઔર હિંદુસ્તાન ને,
મુફ્લસી ને બેકસીને શાકને અરમાન ને,
દીએ રંજપે રંજ સભીને મુઝે **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે**-૭
આસ્મા થામે જમીન પકડે વતન રોકા કરે,
મંય ન ઠયરૂંગા ઠયરૂંગા કોઇ ચીખા કરે,
કીયા યાદ હૈ મેરે નબીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે**-૮
અરકે હસરત રાત દીન આંખોસે મંય બરસાઉંગા,
નુર ઇન્શા **અલ્લાહ** આંખોસે મંય મદીને જાઉંગા.
યેહી જાવેંગે લેકે સફીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે**-૯

ગઝલે-નાઅત. તર્જે-કવ્વાલી—

તવહીદકા ડંકા આલમમેં, બજવા દીયા કમલીવાલેને.
કુલ **લાએલાહા** ઇલ્લલ્લાહ, ફરમાદીયા કમલીવાલેને.
જબ ચહરએ અનવર કમલીસે, ચમકાદીયા કમલીવાલેને.
ધંધોર ઘટામે સુરજકો, શરમાદીયા કમલીવાલેને.
દિલ એસે રંગીલેકે સદકે જાં, ઔર એસે હટીલેકે કુરબાં,
હટ કરકે ખુદાસે ઉમ્મતકો, બખ્શા દીયા કમલીવાલેને.

બનબનકે ગયે મેહરાજકી શબ વલ્લેલકી છપભી ઉસપે ગઝબ.
જન્નતકો હુરો ગીલમાંકો, તલપાદીઆ કમલીવાલેને.
ઝુલફોંકી મહકને મસ્ત કીયા, ચિતવનકી ઝલકને દીલછીના.
હરતરહકી બાંકી અદાઓંસે, લુટવા દીયા કમલીવાલેને.
પીપીકે પ્યાલે કૌસરકે, લુંટોંગે મઝે જી ભરભરકે.
ઇન્ના આતેના કલકોસર. ફરમાદીયા કમલીવાલેને.
વોહ કમલી અજબ લાકીમતથી કીસ નાઝસે હકને સરપે ધરી.
સબ ઝરેકે દોશાલે વાલેકો, શરમા દીયા કમલીવાલેને.
જબ હકકી તરફસે ઉમ્મતકો, મેરાજકી શબ ઇનઆમ મીલા.
ખુશહોકે દામન કમલીકા, ફેલાદીયા કમલીવાલેને.
ખુશકી તરી પેદા કરદી હરશાખ હરી પેદા કરદી.
મહીં બાગેજહાંમે રહમતકા બરસા દીયા કમલીવાલેને.
ગએ અર્શપે કુંબ હુઆ હાંસીલ, **અલ્લાહસે** જાકે હુએ વાસીલ.
કયા જાને **ખુદાકો** જાકર કયા સમઝાદીયા કમલીવાલેને.
ઇસ્લામ મીલા, ઈમાન મીલા, પઢનેકેલીએ **કુરઆન** મીલા.
જીદ્દતકો જો કુછ દીલવાનાથા, **દીલવાદીયા કમલીવાલેને.**

ગઝલે-જલીલ-કવ્વાલી—

તલવાર ખીંચકે પંજએ **કાતીલમે** રેહ ગઇ.
બીસમીલકી આરઝુ દીલે **બીસમીલમેં** રેહ ગઇ.
ઝોંકા જબ આ ગયા કોઇ **મઝનુકી** આહકા.
લયલા તળપકે પરદએ, મેહમીલ મેં રેહ ગઇ.
ફીરતી રહી નીગાહમેં તસવીર યારકી.
આખીર ઉતરકે આબસે, વો દીલમેં રેહ ગઈ.
કાતીલકા **હાય-હાય,** રૂકાભી તો કબ રૂકા—

થોડીસી જાન જાય તને, બીસમીલ મેં રેહ ગઇ.
અય તેગે નાઝ ઇતનીભી તેઝી ન ચાહીએ.
દીદારકી હવસ દીલે બીસમીલ મેં રેહ ગઇ.
ખંજર ઇધર ખીંચા–ઉધર આહે ખીંચી મગર.
થોડીસી ચલકે બીસમીલ વ કાતીલ મેં રેહ ગઇ.
ચલતી હે તેગે નાઝ–મઝે લુટલો જલીલ.
કહેના ન ફીર કભી કે હવસ દીલમેં રેહ ગઇ.

ગઝલે–મુઝતર–કવ્વાલી—

મીલનાથા તો મીલ જાતે, ઊસ નુરે મુજરદસે.
કયું જાકે ચલે આએ, દરબારે મોહમદસે.
અલ્લાહકે પલ્લેમે, વેહદતકે સીવા કયા હય.
જો કુછ હમેં લેનાહય, વો લેલેંગે મોહમદસે.
રોઝે મે મોહમદકે મેને બ ખુદા દેખા.
અલ્લાહકી આવાઝે આઇ ઉસી ગુમબંદસે.
લીલ્લાહ મેરી તુરબતસે–ચુપ ચાપ ચલે જાવો.
ગર તુમને મુજે છેડા, કેહ દુંગા મે મોહમદસે.
અય બાદે સબા તુરબત, મોહતાજે મુરમ્મત હય.
મીટી મુજે થોડીસી લાદે દરે આહમદસે.
કયું ઝીકર ખુદા છેડા, અય મુનકરો તુરબતપર.
કુછ બાત ન કરનેદી, તસવીરે મોહમદસે.
મુઝતર મુજે તોબાકી, જીસ વકતકે યાદ આઇ.
નીકલા મંય જીગર થામે, દુટે હુવે મરકદસે.

ગઝલે–અકબર તર્જે—કવ્વાલી.

ખુમહેં દરખ્ત રોઝએ વાલે કે સામને.
મજનું ખડા હે ગૈબએ, લૈલા કે સામને.

એક એક કો બખ્શવાએગેં મેહશરમેં હકસે વો—
યુસુફકીબન પડીહૈ-ઝુલેખા કે સામને.
જલવે કે દેખને કે લીયે ભી તો કોઇહો—
મુહસે નકાબ ઉલટ દીયા મુસાકે સામને.
કયશા મુકામ કાફલેવાલે ચલે ચલો.—
ઠેરેંગે ચલકે ઉસ સહેવાલા કે સામને.
જીસ મુરેદકે ન હઝરતે ઈસા જીલા સકે.—
લે આઓ ઉસકો મેરે મૌલાકે સામને.
કહે દીજીયે સભી મેરી હાલત ઝરા ઝરા.—
જાના હો ગર તેરા—મેરે આકા કે સામને.
ફીર વો કરમ કરેં ન કરે ઇખતીયાર હે.—
હાં અકબર તું અરઝ કરતો ઝરા જાકે સામને,

ગઝલે-આશીક-તર્જે-કવ્વાલી.

મુસકુરાતે જાતે હેં કુછ મુંહસે ફરમાનેકે બાદ.
બીજલીયાં ચમકા રહે હેં ફુલ બરસાનેકે બાદ.
કોન હોતા હે દીલે અફસુરદાકા પુરસાને હાલ,
ફુલકી ખુશબુભી ઉડજાતીહે મુરઝાનેકે બાદ.
કબરમેં કયા કયાં ફરીશતોકો થા અરમાને સવાલ,
કુછ ન પુછા મુઝસે તેરા નામ બતલાનેકે બાદ.
ફુલ ચઢાયેંગે લહદ પર જીનસે યે ઉમ્મીદ થી.
વોભી પત્થર રખ ગએ સીનેપે દફનાનેકે બાદ,
ઉંમર ભરમેં દોહી ઘડીયાં મુઝપે ગુજરી હે કઠન.
આપકે આનેસે પહેલે આપકે જાનેકે બાદ..
તું દીયે જા સાકીયા પયમાના પયમાનેકે બાદ.

બાત મતલબકી કહુંગા હોશમેં આનેકે બાદ.
સુર્ખરૂ હોતા હે ઇનશાન આફ્તે સેહનેકે બાદ.
રંગલાતી હે હીના પત્થરપે પીસજાનેકે બાદ.
જો જલાતા હે કીસીકો ખુદ વો જલતા હે જરૂર
શમઆભી જલતી રહી પરવાના જલ જાનેકે બાદ.
કયા શરાબે તાબને પસતીસે પાયા હે ઉરૂજ.
સર ચગી હે હલ્કશે નીચે ઉતરજાનાકે બાદ.
મેરા દીલ લેનેકે પહેલે કયા ખુશામદ ઉનકો થી.
કેસી આંખે ફેરલી મતલબ નીકલ જાનેકે બાદ.
ઉમર આધી આ ગઇ પર હે અભી નખરે વોહી.
બલ ન રસ્સીકા ગયા અફસોસ જલ જાનેકે બાદ.
હીલાસાઝી કહેતીહે ઉનકો કે બસ વો આચુકે
મેંહદી કયા બેઠેગે ફૂવરન ઝુલ્ફ મુલ જાનેકે બાદ.
ઉમર ભર ઉનકો તે મેરી શિકલસે નફરત રહી.
અબ વો ચહેરે દેખતે હેં દમ નીકલ જાનેકે બાદ.
યાદ આઇગી **વફાએ** તુમકો મેરી દેખના.
કદર હોગી તુમકો મેરી-મેરે **મર જાનેકે** બાદ.
આવ મીલ જાવ ગલે **આશીકશે** કયા તકરાર હે.
સુલેહભી હો જાતી હે, આપસમે ચલ આનેકે બાદ

ગઝલે-જલીલ, તર્જે-કવ્વાલી.

જો દીલકો ખો ચુકે હંય, વોહ દીલકો ઢુંઢને હંય,
હર દીલસે તંગ હોકર, કાતીલ કો ઢુંઢને હંય,
કયા ધુંન હય જુસતજુકી. યે ભી ખબર નહી હય
દીલબરકો ઢુંઢતે હંય-યા દીલકો ઢુંઢને **હય.**

રાહે તલબમેં એસા વો રફતા કોન હોગા,
મનઝીલપે હમ પોંચેકે મનઝીલકો ઢુંઢતે હંય.
કાટે નહિ જો કટત. ફુરકતમે દીન હમારે.
ખન્જરકી જીસતજુમે કાતીલકો ઢુંઢતે હય.
જો જખમ દે ચુકે હય, જી લેનેકા હય કારી,
અબ કીસ લીએ વોહ અપને કાતીલકો ઢુંઢતે હય.
તુમને જો આપને રૂખસે પર્દા ઉઠા દીયા હય,
તારે ફલકપે માહે, કામલીકો ઢુંઢતે હય.
અલ્લારે ઇશક લયલા-મજનુકે બનમે અબતક,
ઉઠને હય જો બગોલે મહમીલકો ઢુંઢને હય.
એ તીરો બે કમાંકે જો દીલ શીકાર કરલે,
હમ તો જલીલ એસે. કાતીલકો ઢુંઢતે હય.

ગઝલે-તજજમુલ, તર્જે-કવ્વાલી.

કોનસે દીલમેં નહિ રંગ રંગીલા મેરા.
હર નજરમેં હૈ બસા છેલ છબીલા મેરા.
દાગ ઇસ્યાં કા મીટા દેગા મેરે દામનસે,
રંગે ઇશ્કા મેં ડુબા દેગા રંગીલા મેરા,
હમમેં હોગી બુરીદોકી ન જબતક બખશીશ,
હટને વાલા નહિં મયદાં સે હટીલા મેરા.
અવલીયા ચીસ્ત કે સારે હય બરાતી જીસકે
ચશ્મે બદદુર વોહ દુલા હે સજીલા મેરા.
હક પરસ્તી કા તમાશા નજર આયા સબકો,
આયા અજમેરમેં જબ છેલ છબીલા મેરા.
નામ લેવા મંય તેરા ઔર હંય ઘર ઘર મેરે,

મંય બેહીસથી હું મેરે સાથ કબીલા મેરા,
ગુલરૂખાને ચમને દહેર હો કુરબાં દીલસે,
રંગ રૂપ મના દીખાદે જો રંગીલા મેરા.
દરસે ખ્વાજા કે મેં ઇનઆમ જો લેકર કે ટાલા,
ખ્વાજા વાલોં ને રખા નામ હટીલા મેરા.
જય રહા હે નિગેહ ખલ્ક મેં અલ્લાહ અલ્લાહ,
બસ રહા હે દીલે આલમ મેં રંગીલા મેરા.
અય "તજમ્મુલ" દીલો જાનો જીગરકા માલી,
વોહ રંગીલા વોહ છબીલા વો સજીલા મેરા.

ગઝલે-લતીફ-મોઅલ્લીફ્ગુ લદસ્તે હાઝા.—

અલ્લાહકી રહેમતસે અલતાફે મોહમ્મદસે,
ખાલી ન ફીરા કોઈ હરગીજ દરે અહેમદસે.
અલ્લાહકો પયછાના પ્યારે, નબી અહેમદસે.
ઈસલામ ફુલા ફુલા ગુલજારે મોહમ્મદસે
હેં શમસો કમર રોશન, દોનો રૂખે અહેમદસે
હેરાનહે દો-આલમ ઉસ નુરે મુજર-રદસે.-
તુ મુજકો શબા લેચલ એહસાન બડા હોગા.
ખાલી નહી આઉંગા જાકર દરે અહેમદસે
અલ્લાહકા બન્દા હું મે ઉમ્મતે અહેમદ હું,
કહેતા હુવા ઉઠુંગા મયશરમે—યે-મરકદસે;
ઉમ્મતકો તેરી બખ્સા મેહબુબ મેરે પ્યારે.
મેરાજકી શબ ખાલીક, કહેતા થા મોહમ્મદસે.
સીનેમે મોહમ્મદકી તસવીર નુમાયાં હે,
મીલતા હુઆ યે દીલ હે ઉસ નુરકે ગુમ્મદસે.

૧૨૧૮

મેહબુબે ખુદા તુહે મત્લુબે ખુદા તુહે,
હે શાને ખુદા જાહેર પ્યારે તેરે ગુમ્મદસે.
મરકદભી લતીફ અપના બનજાએ મદીનેમેં.
કયું જાકે ચલે આએં દરબારે મોહમ્મદસે.

નઇ-કવ્વાલી તર્જે-ગઝલ—

એ બુદી અયસી બડહી કુછ ઉનકે આ જાનેકે બાદ.
યાની આયા હોશભી તો મોત આ જાનેકે બાદ.
ખંદા ઝન હોતે હેં વો પહેલુસુ ઉઠ જાનેકે બાદ.
દેખીએ કયા ગુલખીલે ઇસ ફુલ બરસાનેકે બાદ.
થાએ નાકામીન લુત્ફહમ કલામી કુછ મીલા
બનગએ વો બુત સરાપા મેરે આજાનેકે બાદ.
અયફ્લક અચ્છા નહિ યે રોજકા ઝુલમો સીતમ.
ફીરસીતમ ઢાએગા કીસપર મેરે મરજાનેકે બાદ.
કીસકો બતલાઉં શબે ગમકો નથા મેરા રફીક.
હોસભી જાતે રહથે આપકે જાનેકે બાદ.
દોલતે દીદારસે યું શાદહો જાતે હય હમ-
જેસે ખુશ હોતા હય કોઇ માલો ઝરપાનેકે બાદ.
બાદે મજનુ રંગ દીખાલાએ ન કયું બેહશત મેરી,
એક દીવાના હુવા કરતા હય દીવાનેકે બાદ.
ઝીંદગીમેં જીશકદર ચાહો કરો ઝુલમો સીતમ.
યાદ આઉંગા મગરમે-તુમકો મરજાને બાદ.
દીનતો જયું તું કરકે કટ જાતાહય હીજ્રકે યારમે,
સરપે આતીહય કયામત. શામ હોજાનેકે બાદ.

ગઝલે–અકબર. તર્જે કવ્વાલી.

મુઝે અપના **જલવા** દીખા કમલી વાલે,
કે હું મેં તેરા મુબ્તીલા કમલી વાલે.
પસંદ આઇ ખાલીકકો **મએરાજકી** શબ,
તેરે કાકુલોંકી અદા કમલી વાલે,
ખુશી સાક રંગે મુઝમ્મીલસે ઉલફત.
કેહના થા ખુદ યેહ **ખુદા** કમલી વાલે.
ગરજતે હંય **બાદલ** ચમકતી હય **બીજલી**,
તું કમલી મેં અપને છુપા કમલી વાલે,
ખબર લીજીએ **અકબરે** ગમ ઝદાકી,
તેરે હીજરમેં મર મીટા કમલી વાલે.

નઇ–ગઝલ—મુખમ્મસ.

અછે પીયા વોહ દેશ બુલાલે હિંદમે જીયા ઘભરાવત હય,
બીરહ કી બયરન દરસકી પ્યાસી, કાહેકો મોહે તડપાવત હય.
ખદંગ ફેંકદે ઝાલીમ, જરા જફાકે લીએ;
ઇધરભી એક નઝર ચશમે સુરમાસાકે લીએ.
તું હુસ્ને ખુદા દાદકી અદાકે લીએ.
નકાબે રૂખસે ઉઠાદે ઝરા ખુદાકે લીએ.
મરીત પીઆ કભી ન કીનો નીસદીન મોહે સતાવત હય.
મઝાહી કયા હય મહોબતમેં બે વફાઇકા,
યે તજ ખુબ નીકાલા હય દીલરૂબાઇ કા,
દીખા **મદીને** કો અબ વકત હય રસાઇ કા,
ફિદા કે ફેંકદે સદકા તેરી ખુદાઇ કા,

તુહી સબકા ખેવનહારા, કાહેકો દેર લગાવત હય મેરે અચ્છે પીયા,
તુહી બતાદે મેરા અખતીયાર કયસે હો,
બફા જબ આપ હો દીલકો કરાર કયસે હો.
ચેનસે અબ ચેહ બદલે હાલે ઝાર કયસે હો,
ખીઝાંજો આએ તો ફસ્લે બહાર કયસે હો
ઉમંડ ઉમંડ પીઆ નયન હમારે નેહકા મહેં બરસાવત હય.

નઇ–કુંવાલી તર્જે–મઝહર

સોચલે કાતીલ ન ગમહો મેરે મરજાને કે બાદ.
આદમી પચતાતા હય હદસે–ગુઝરજાને કે બાદ.
કરકે વયદા વોહ ન આએ અપને ઘર જાનેકે બાદ.
હાય હમ મલતે રહે મૌકા ગુજર જાને કે બાદ
હીજરકી શબભી મેરા એક મુનીસો ગમ ખ્વારથી.
મે અકેલા રેહ ગયા દરદે જીગર જાને કે બાદ.
મરહમે તસ કીનકે પાંઉમે થા પોશીદા નીમક.
આબલે ફીર ફુટ નીકલે ઝખ્મ ભર જાને કે બાદ.
સર જુદા હોતેહી ઉસને લેલીઆ આગોશમે.
વસ્લકે લુટે મજેહ હમને તો મરજાને કે બાદ.
કેહતે હય વો છોડદો હરદમ શીકાયત ગેરકી.
હમ ન આયેંગે તુમ્હે દીલસે ઉતર જાને કે બાદ.
સચ ન માનેંગે ન માનેંગે વોહ મેરી દાસતાં.
હાં યકી લાએ તો લાએ મેરે મર જાને કે બાદ
કોઇ સેહ સકતા નહિ મેરે શીવા ઉનકે સીતમ.
દેખના પચતાએંગે વોહ મેરે મર જાને કે બાદ.

અબભી કુછ હય વક્ત મઝહર તોબાહ ઇસ્યાંસે કરો.
વરના પછતાવોગે દુન્યાસે ગુજર જાને કે બાદ.

ગઝલે-મુસ્તફા. તર્જે-કવ્વાલી.

બશર નુરે રસુલ-ઉલ્લા બનકે આયા.
નયે રંગસે જા-બજા બનકે આયા.
બને અંબીયા અવલીયા સબ બરાતી.
જો દુલ્હા હબીબે ખુદા બનકે આયા.
કહીં લાલા વ ગુલ કહીં ચાંદ સુરજ,
તજલ્લાયે અરજ્ને સમા બનકે આયા.
અગર લહેર આઇ બને શકલે ગૌહર.
જો મૌજ આ-ગઇ બુલબુલા બનકે આયા.
કહીં અવલીયા બનકે શાને દીખાઇ,
કહીં આશીકે મૂબતીલા બનકે આયા.
કહીં શકલે ઇસા, કહી શકલે મુસા.
કહીં યુસુફે દીલ-રૂબા બનકે આયા.
બહોત ગુલ ખીલે ઇસ જહાંમેં વ લેકીન,
બહાર આઇ જબ મૂસતફા બનકે આયા.

રેસબાજોંકો-નસીહત.-તર્જે-શયેર.

ઘોડા લગાયા વીન ઔર આયા પીલેસમે
ખીચડી કે વાંધે પડગયે બંબઇ કી રેસમે (૧)
અવલ તો રેસ બાજોંને બુકે બના લીયા
ફીર બાદ ઉસમે ઘોડે કે નામો નીસાં દીયા
નામો નીસાં કે સાથભી નંબર લગા દીયા
ઉસકો તો ઔડીકપ બનાકે બીકા દીયા

ઇસી તરાંહસે ધુમ હય હમેશ રેશમે
ખીચડી કે વાંધે પડગયે **બબંઇકી રેશમે** (૨)
અબ રેસકે મૈદાનમેં **શનીચરકો** આગયે
નંબર બનાકે લાયે થે વો સબ લગા દીયા
બહાદૂર જંગ ઔર **ખમીસાકા** નામ થા
ઉસકો તો **વીન** ઔર **પીલેસમે** લગા દીયે
ઇસિ વાસ્તે ખુશી હોકે બેઠે હય ધુનમેં
ખીચડીકે વાંધે પડગયે **બમ્બઇકી** રેસમે (૩)
ઘોડેકી ટાપ ગરદને બીસમીલ મે ચલ ગઇ
ઇનસાં તો ક્યા ફરીસ્તાંકી નીયત બદલ ગઇ
ડાઢી હુઇ સુફેદ જવાની ભી ઢલ ગઇ
ઘોડા જો આયા **વીન** તબીયત બહલ ગઇ
હમકો તો **વીનમે** ન મીલા ઔર **પીલેસમે**
ખીચડીકે વાંધે પડગયે **બંબઇકી** રેસમે (૪)
અબ **માલો** જરકા હારકર બેકાર હો ગયે
ફીર ઘરમે આકે ફીકરમે **બીમાર** હો ગયે
ઔરતકો બોલે જલદીસે તોડે ઉતાર દે
રૂપે વો જાકે લેકે આયે ગીર માર કે
ખીચડીકે વાંધે પડગયે **પુનેકી** રેસમે
ખીચડીકે વાંધે હોગયે **બંબઇકી** રેસમે (૫)

નાટકે-એમાં શું ?-ગઝલે—કવ્વાલી.

દીલ હય વહી જીસ **દીલમેં**; મહોબ્બત હો કીસીકી;
હય **આંખ** વહી જીસમેં, **શરાફત** હો કીસીકી;
કયું હાથ શર્મે વસ્લ લગાને નહીં દેતે;
આશૂક હો તુમ-યા-કે, **અનામત** હો કીસીકી;

શમાકો દેખકર મથફીલસે, યું કહતા હય **પરવાના;**
જો ચાહે જલના ઇસ્કમે, મુજ સાહી જલ જાના;
શમાકી બેકરારી કો, કહાં પહોંચેગા **પરવાના;**
લરજના, થર થરાના, સરકટાના--સાફ જલ જાના.
હોતા હય ઉન્હે રશ્ક તો, હો મેરી બલાસે;
જલ જાય અગર જલનેકી આદત હો કીસીકી.

ગઝલે, યુસુફ, તર્જે-કવ્વાલી—

તડપા કે દીલ મેરા નિગાહેં યાર રહે ગઇ,
થોડીસી ચલકે આજ યેહ **તલવાર** રહે ગઈ;
કયા હુસ્ન થાકે આંખસે દેખા હજાર બાર.
ફીરભી નજરકો હસરતે **દીદાર** રહે ગઇ,
મહેફીલમેં ઉસકી રંગ જમા થા ન ઇસ્કકા,
તુજસે યે બાત દીદય, ખુંબાજ રહે ગઇ;
કટ કટ ગયે બુતે, **કાતિલકી** ચાલ પર,
ઐસા ચલા વોહ તેજ–કે તલવાર રહે ગઇ;
હુસ્નો જમાલકા ફકત, અફસાના રહે ગયા;
યુસુફ રહે ન ગરમી–યે–બાજાર રેહ ગઈ;

તર્જે-ઉસ્તાદી-ગઝલે-ભૈરવી.

ઉઠો **પીયા** જાગો અકેલી ડર લાગે—ઉઠો૦
ચુન ચુન કલીયાં સેજ બીછાઈ-ઇતનેમે હો ગઈ ભોરરે—ઉઠો૦
આધી-આધી-**રતીયાં** પીછલે પહેરવાં, તડપ તડપ જીયાજાયરે—ઉઠો૦
આમવાકી ડાલીપે **કોયલીઆ** બોલે, બનમે બોલે **મોરવારે**—ઉઠો૦

તમામ સુદ.